Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	10C/188/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5614207255
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Eva Uličná
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2017:5614207255.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Evou Uličnou v právnej veci žalobkyne T. V., rod. Z., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom L. M., C.. G. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Evou Kukuricášovou, advokátkou so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Tranovského 1, proti žalovanému U. V., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom L. M., F.. X. M.B. XXXX/XXXA, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Banská Bystrica-Kráľová, zastúpenému JUDr. Dušanom Jančim, advokátom so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Garbiarska 695, v spore o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 15000 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej časti sa žaloba zamieta.

Žalobkyni sa priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, doručenou Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 18. 8. 2014, sa
žalobkyňa domáhala voči žalovanému, pôvodne označenému ako žalovaný 3) a pôvodne žalovaným 1) Q. O. a 2) Q. M., nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 50000 eur voči každému zo žalovaných, ako aj náhrady trov konania, právnym dôvodom nárokov vyplývajúcich z práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. V žalobe uviedla, že žalovaní, po vzájomnej spoločnej dohode, v úmysle získať dispozíciu s motorovým vozidlom, minimálne od 10. 12. 2013 na území mesta Liptovský Mikuláš plánovali a pripravovali usmrtenie vopred neurčeného vodiča taxislužby, a to tak, že žalovaní 1) a 2) vyhotovili písomný plán na vykonanie skutku, v rámci ktorého si rozdelili úlohy, zabezpečili si kuchynské nože určené na usmrtenie osoby taxikára, zadovážili si náhradné oblečenie, obuv, kuchynské rukavice, plachtu na zabalenie mŕtvoly, kanister s benzínom pre potreby podpálenia vozidla s mŕtvolou po skutku a tým aj zahladenie stôp, pričom po vykonaní uvedených krokov uvedený plán zrealizovali tak, že dňa 14. 12. 2013 v čase asi o 22.00 hod. prišli na autobusovú stanicu v Liptovskom Mikuláši, kde si na mieste vytipovali motorové vozidlo taxislužby Škoda Octávia, ev. č. LM-714 EA, asi o 22.30 hod. nasadli do vozidla, u vodiča taxíka T. Z., nar. XX. X. XXXX, si objednali jazdu do chatovej oblasti Košariská, kataster obce V.K., po príjazde na objednané miesto v čase asi o 22.50 hod. kázali vodičovi T. Z. sa s vozidlom otočiť, čo bol vopred dohovorený signál pre zahájenie útoku, v danom momente začali žalovaní 1) a 2) sediaci na zadných sedadlách taxíka prinesenými kuchynskými nožmi opakovane bodať vodiča taxíka do oblasti krku a tváre, žalovaný 3) na prednom sedadle spolujazdca vytiahol kľúče zo spínacej skrinky vozidla a dva razy bodol prineseným nožom vodiča taxíka do oblasti brucha, pričom v tej chvíli videli žalovaní na miesto činu prichádzať iné motorové vozidlo, preto z vozidla taxislužby vystúpili a dali sa na útek, pri ktorom boli krátko po schápaní skutku zadržaní príslušníkmi PZ. Svojím konaním spôsobili vodičovi taxíka T. Z. najmä bodné poranenie krku vpravo s poškodením krčných tepien, nervov, žíl a hltana, bodné poranenie krku vľavo s poškodením krčnej a

podkľúčkovej žily, bodné poranenie brucha s poškodením ciev tukového úponu, krvácanie navonok a do okolia poškodených tkanín, čo sú poranenia a z poranení rezultujúce stavy, ktorým T. Z. na mieste činu podľahol, pričom bezprostrednou príčinou smrti bol traumaticko-hemoragický šok (úrazový šok a šok z vykrvácania), v dôsledku krvácania navonok, krvácania do dýchacích ciest a tráviacej trubice, v dôsledku bodných poranení pri súčasnom dusení sa aspirovanou krvou. Za spáchanie uvedeného skutku boli žalovaní odsúdení rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/20/2014, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste medzi prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a žalovanými a uznal žalovaných za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. f) Tr. zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona, za čo im bol uložený trest odňatia slobody, žalovaným 1) a 2) vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a žalovanému 3) vo výmere 17 rokov a 8 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne súd uložil žalovaným povinnosť nahradiť poškodenej spoločne a nerozdielne škodu vo výške 1100 eur, ktorá už bola uhradená a v zmysle ustanovenia § 288 ods. 2 Tr. poriadku poškodenú so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Konaním žalovaných, ktorí spáchali trestný čin, došlo k neoprávnenému zásahu do jej práva na ochranu osobnosti, nakoľko bola dcérou nebohého, zásahu do práva na súkromie ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby. Rodinný život zahrňuje, okrem iného, vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, deťmi, rodičmi, starými rodičmi, bez ohľadu na skutočnosť, či spoločne trvale žijú alebo nie a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. Tragická smrť jej otca zasiahla zásadným spôsobom do jej života a nenávratne popretrhávala doterajšie silné citové väzby, v dôsledku čoho stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojím otcom, o tento vzťah už bude nenávratne ochudobnená. Utrpela citovú ujmu, spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku zo smrti a spôsobu smrti svojho otca. Žalovaní boli právoplatne trestným rozsudkom uznaní vinnými zo skutku úkladnej vraždy, čím bola preukázaná ich zodpovednosť za neoprávnený zásah do jej práv na ochranu osobnosti, a to do práva na jej súkromie a rodinný život. Uvedená zodpovednosť žalovaných je objektívnou zodpovednosťou, ktorá vzniká bez ohľadu na zavinenie. Zo strany žalovaných doposiaľ nebolo vykonané žiadne ospravedlnenie za spáchaný čin. Forma morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by v danom prípade nebola postačujúca, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma, nakoľko jej právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Účelom finančného zadosťučinenia nie je kompenzovať stratu otca, ale do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy, ktoré boli vyvolané smrťou otca brutálnym spôsobom.

2. Uznesením zo dňa 7. 9. 2017, č. k. 10C/188/2014-114, bolo konanie voči žalovanému 1) a žalovanému 2) zastavené, nakoľko na základe zmlúv o prevzatí dlhu zo dňa 4. 8. 2016 a 15. 7. 2016 došlo k mimosúdnemu vyrovnaniu sporu vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými 1) a 2). Z pripojených zmlúv o prevzatí dlhu, uzavretých medzi žalobkyňou ako veriteľkou a preberateľmi dlhu, súd zistil, že preberatelia dlhu sa zaviazali za žalovaného 1) a žalovaného 2) uhradiť nemajetkovú ujmu vo výške 15000 eur za každého.

3. Na pojednávaní žalobkyňa na podanej žalobe trvala.

4. Právna zástupkyňa žalobkyne poukázala na to, že pri určovaní výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzali zo zákonného ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzali zo zavrhnutiahodného činu, ktorým žalobkyňa stratila najbližšiu osobu, bol to pre ňu traumatizujúci zážitok, utrpela bolesť, emocionálne rozrušenie, citové ublíženie. Celé konanie na ňu pôsobilo zraňujúco, znevažujúco, stratila istotu, ktorú pre ňu otec predstavoval. V dôsledku smrti otca musela opustiť štúdium na vysokej škole, z dôvodu straty finančnej podpory. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy ponecháva zákon rozhodnutie na voľnú úvahu súdu, pričom pri rozhodovaní je potrebné zohľadniť závažnosť spôsobenej ujmy a okolnosti, za ktorých k ujme došlo. Rozhodnutie má byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

5. Žalovaný pri výsluchu pred dožiadaným súdom uviedol, že so žalobou v celom rozsahu nesúhlasí, nesúhlasí s výškou požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. Nemá žiaden majetok, ani príjmy.

6. Právny zástupca žalovaného poukázal na vyjadrenie žalovaného pri výsluchu

pred dožiadaným súdom. Uviedol, že dôvodnosť uplatneného nároku nespochybňujú. Namietajú však výšku nemajetkovej ujmy. Poukázal na to, že súd by mal pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy zobrať do úvahy všetky aspekty a dôvody, ktoré majú vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy, najmä spoluúčasť, mieru zavinenia, pohnútku a všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie podieľania sa žalovaného na skutku, keďže žalovaný nebol iniciátorom, návodcom a k partii sa pridal len 2 mesiace pred spáchaním skutku. V čase spáchania skutku bol žalovaný už plnoletý, preto aj jeho trest bol určený vo výmere 17 rokov a 8 mesiacov, pričom dvaja hlavní organizátori dostali, vzhľadom na skutočnosť, že boli mladiství, len trest vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov. Prví zaútočili na nebohého žalovaní 1) a 2). Žalovaný bol už potrestaný samotným trestom, uvedomil si, čo spravil, plne chápe čo sa stalo a nesie za to primeraný trest. Prakticky celú mladosť strávi vo väzení. To však nemá vplyv na to, že už to nevráti život otcovi žalobkyne. Žalobkyňa nepreukázala, že po smrti otca nemohla študovať. Našla si trvalú prácu, vydala sa, má manžela. Pokiaľ sa aj stará o starú mamu, je to jej dobrá vôľa, nakoľko stará mama má aj dcéru, pričom jedná sa o určitú protihodnotu za dedičstvo, teda dom a pozemky. Žalobkyňa nemala nejaké osobitné spoločné aktivity s otcom v zmysle spoločného podnikania, spoločných projektov, spoločných zamestnancov. Žalobkyňa po skutku nevyhľadala odbornú lekársku pomoc, dokázala to zvládnuť sama, vlastnými silami.

7. Žalobkyňa pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že v dôsledku smrti otca sa
jej celý život zmenil naruby. Od tej noci nedokázala spať vo svojej posteli, vo svojej izbe, pociťovala bolesť, strach, prázdnotu. S otcom mala nadštandardný vzťah, bol jej kamarátom, vo všetkom jej pomáhal. V tom čase mala ísť bývať do rodinného domu, v ktorom býval otec so starou mamou. Končila bakalárske štúdium, potom už v štúdiu nepokračovala, nakoľko nemala dostatok finančných prostriedkov. Po otcovej smrti sa nasťahovala do rodinného domu, v ktorom býva so starou mamou, o ktorú sa musí starať. Stratila otcovskú lásku, pomoc, čas s otcom strávený. Aj po rozvode rodičov s otcom trávila veľa času, chodila k nemu každý deň, chodili spolu na grilovačky, na dovolenky. Otec jej prispieval finančne na školu, na internet, na telefón, kupoval jej darčeky, dobrovoľne jej prispieval na výživné 150 eur mesačne. Po smrti otca všetka zodpovednosť o starú mamu zostala na nej. Najhoršie to bolo minulý rok, keď sa vydávala a otec ju nemohol odviesť k oltáru. Taktiež je tu skutočnosť, že jej deti nikdy nespoznajú svojho starého otca. Akákoľvek výška peňažnej náhrady je nepostačujúca. Keby otec žil, celý život by jej pomáhal. Otec má jednu sestru, ktorá žije dlhodobo v zahraničí, odišla tam po skončení vysokej školy, starú mamu chodí pozrieť 2 krát do roka. V čase smrti už mala ukončené bakalárske vzdelanie, opakovala skúšky na druhý krát, potom si však už prihlášku na magisterské štúdium nepodala, nakoľko bol december a už bolo neskoro podať si prihlášku. V čase smrti otca žila v spoločnej domácnosti s mamou, po smrti otca začala žiť v spoločnej domácnosti so starou mamou. Odbornú pomoc po smrti otca nevyhľadala, nakoľko si bola vedomá, že to musí zvládnuť sama. Po skončení bakalárskeho štúdia bola istú dobu nezamestnaná, potom vykonávala absolventskú prax a od septembra 2014 sa zamestnala v pracovnom pomere na dobu určitú. V čase smrti jej otca boli rodičia už rozvedení. Nemala nárok na sirotský dôchodok, nakoľko v čase smrti otca už nebola študentom. Otec mal len ju, iné deti nemal. Po otcovi bola jedinou dedičkou, zdedila po ňom rodinný dom, v ktorom býva, auto, ktoré slúžilo na prevádzkovanie taxislužby a úspory približne 4000 eur. Stará mama má v dome právo doživotného bývania, ktorý záväzok prevzala. Nepokúšala sa študovať ani diaľkovo, nakoľko nevedela, či by to zvládla jednak finančne, jednak starostlivosťou o dom, starú mamu. S otcom bývala v spoločnej domácnosti asi do svojich 15 rokov, potom bývala s mamou, ale k otcovi chodila skoro každý deň, na víkendy. S otcom chodili pravidelne na plaváreň. Otec s ňou chodil po lekároch, a to aj keď už bola veľká. Navštevovala ho priemerne 5 krát do týždňa, cez víkendy. Otec jej platil aj viac ako polovicu školného, ktoré bolo 600-800 eur za semester, dával jej darčeky na sviatky, Vianoce, a to finančné prostriedky približne vo výške 150-200 eur. Po otcovej smrti sa jej zmenilo všetko. Dovtedy sa starala len sama o seba, o školu, po otcovej smrti musela prevziať starostlivosť o starú mamu, čo bola dovtedy otcova úloha, starať sa o celý chod domácnosti.
8. Z listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, a to uznesenia o vznesení obvinenia, zápisnice o konaní o dohode o vine a treste, dohody o vine a treste, rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. BB-4T/20/2014, zápisnice o verejnom zasadnutí, výpisu z katastrálneho portálu, výpisu z listu vlastníctva č. XXX a XXX pre katastrálne územie Š., uznesenia Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, o zaistení nároku poškodeného na majetku obvineného, potvrdenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, súd zistil nasledovný skutkový stav:

9. Uznesením Prezídia Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra,

národná protizločinecká jednotka expozitúra Stred, Banská Bystrica, zo dňa 16. 12. 2013, ČVS: PPZ-1120/NKA-PZ-ST-2012, bolo vznesené obvinenie žalovanému a pôvodne žalovaným 1) a 2) za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. f) Tr. zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. Zákona. Dňa 4. 6. 2014 bolo vykonané na Úrade špeciálnej prokuratúry GP SR konanie o dohode o vine a treste, na ktorom bola uzatvorená medzi prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a žalovaným a pôvodne žalovanými 1) a 2) dohoda o vine a treste, v ktorej sa dohodli na uložení trestu odňatia slobody pôvodne žalovaným 1) a 2) vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov a žalovanému vo výmere 17 rokov a 8 mesiacov, súčasne na povinnosti žalovaných zaplatiť poškodenej náhradu škody vo výške 1100 eur a so zvyškom nároku na náhradu škody bola poškodená odkázaná na občianske súdne konanie. Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, na verejnom zasadnutí dňa 4. 7. 2014 rozsudkom sp. zn. BB-4T 20/2014, schválil dohodu o vine a treste, uzavretú medzi prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR a obvinenými (žalovaným a pôvodne žalovanými 1/ a 2/) a obvinených uznal za vinných z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. f) Tr. zákona, formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona pre skutok, že po vzájomnej spoločnej dohode, v úmysle získať dispozíciu s motorovým vozidlom, minimálne od 10. 12. 2013 na území mesta Liptovský Mikuláš plánovali a pripravovali usmrtenie vopred neurčeného vodiča taxislužby, a to tak, že pôvodne žalovaní 1) a 2) vyhotovili písomný plán na vykonanie skutku, v rámci ktorého si rozdelili úlohy, zabezpečili si kuchynské nože určené na usmrtenie osoby taxikára, zadovážili si náhradné oblečenie, obuv, kuchynské rukavice, plachtu na zabalenie mŕtvoly, kanister s benzínom pre potreby podpálenia vozidla s mŕtvolou po skutku a tým aj zahladenie stôp, pričom po vykonaní uvedených krokov uvedený plán zrealizovali tak, že dňa 14. 12. 2013 v čase asi o 22.00 hod. všetci prišli na autobusovú stanicu v Liptovskom Mikuláši, kde si na mieste vytipovali motorové vozidlo taxislužby Škoda Octávia, ev. č. LM-714 EA, asi o 22.30 hod. nasadli do vozidla, u vodiča taxíka poškodeného T. Z., nar. XX. X. XXXX, si objednali jazdu do chatovej oblasti Košariská, kataster obce V., okr. Liptovský Mikuláš, kde po príjazde v čase asi o 22.50 hod. kázali vodičovi sa s vozidlom otočiť, čo bol vopred dohovorený signál pre zahájenie útoku a v danom momente začali pôvodne žalovaní 1) a 2) sediaci na zadných sedadlách taxíka prinesenými kuchynskými nožmi opakovane bodať poškodeného do oblasti krku a tváre, žalovaný sediaci na prednom sedadle spolujazdca vytiahol kľúče zo spínacej skrinky vozidla a dva razy bodol prineseným nožom poškodeného do oblasti brucha, pričom v tej chvíli videli žalovaní na miesto činu prichádzať iné motorové vozidlo, preto z vozidla taxislužby vystúpili a dali sa na útek, pri ktorom boli krátko po schápaní skutku zadržaní príslušníkmi PZ; svojím konaním spôsobili poškodenému T. Z. najmä bodné poranenie krku vpravo s poškodením krčných tepien, nervov, žíl a hltana, bodné poranenie krku vľavo s poškodením krčnej a podkľúčkovej žily, bodné poranenie brucha s poškodením ciev tukového úponu, krvácanie navonok a do okolia poškodených tkanín, čo sú poranenia a z poranení rezultujúce stavy, ktorým poškodený T. Z. na mieste činu podľahol, pričom bezprostrednou príčinou smrti poškodeného T. Z. bol traumaticko-hemoragický šok (úrazový šok a šok z vykrvácania), v dôsledku krvácania navonok, krvácania do dýchacích ciest a tráviacej trubice, v dôsledku vyššie uvedených bodných poranení pri súčasnom dusení sa aspirovanou krvou, za čo bol uložený pôvodne žalovanému 1) trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, trest prepadnutia veci - 1 ks kuchynského noža, pôvodne žalovanému 2) trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov, so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, trest prepadnutia veci - 1 ks kuchynského noža a žalovanému trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov 8 mesiacov, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, trest prepadnutia veci - 1 ks noža a ochranný dohľad vo výmere 2 roky. Žalovaným bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni ako poškodenej spoločne a nerozdielne škodu vo výške 1100 eur a, v zmysle § 288 ods. 2 Tr. Poriadku, bola žalobkyňa so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 4. 7. 2014.

10. Podľa potvrdenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny Liptovský Mikuláš bola žalobkyňa vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 19. 6. 2013 ku dňu vystavenia potvrdenia, t. j. k 13. 8. 2014.

11. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

12. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

13. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

14. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

15. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

16. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

17. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd žalobe žalobkyne čiastočne vyhovel, nakoľko v časti, uvedenej vo výroku rozsudku, mal preukázanú jej dôvodnosť. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, z dôvodu zásahu do jej práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ku zásahu do jej osobnostných práv malo dôjsť v dôsledku obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. f) Tr. zákona, spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zákona žalovaným a pôvodne žalovanými 1) a 2), ktorým bola spôsobená smrť jej otca. Medzi stranami sporu nebol sporný základ nároku žalobkyne na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, sporná bola uplatnená výška nároku. Zákonné ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú ochranu osobnosti a ustanovuje niektoré čiastkové osobnostné práva, ktorým zákon poskytuje ochranu, najmä život a zdravie, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy. Právo na súkromie fyzickej osoby zahŕňa aj právo na rešpektovanie jej rodinného života, spolužitia s členmi rodiny, právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s príbuznými. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 265/2009: „Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov. Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatórnu žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany

osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.“ Predpokladmi vzniku občianskoprávnej zodpovednosti za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti sú: existencia neoprávneného zásahu do chráneného všeobecného osobnostného práva fyzickej osoby, ujma na osobnosti fyzickej osoby (nemajetková ujma) v jej osobnej fyzickej a psychicko-morálno-sociálnej integrite a príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmou na osobnosti fyzickej osoby. Neoprávneným zásahom sa rozumie taký zásah, ktorý je v rozpore s objektívnym právom.

18. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného a pôvodne žalovaných 1) a 2), a to spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy formou spolupáchateľstva, za ktorý boli právoplatne odsúdení rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, zo dňa 4. 7. 2014, sp. zn. BB-4T 20/2014, bola spôsobená ujma na osobnostných právach žalobkyne, porušením jej práva na súkromie a rešpektovanie súkromného a rodinného života. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného utrpela žalobkyňa ujmu v emocionálnej sfére, nakoľko stratila svojho rodiča. Žalobkyňa mala so svojim otcom vytvorené silné emocionálne puto, ktoré vzniklo už jej narodením, a ktoré bolo umocnené tým, že bola jediným dieťaťom svojho otca. Napriek rozvodu jej rodičov a skutočnosti, že nebývala so svojim otcom v spoločnej domácnosti, ich vzájomný vzťah bol emočne silný, intenzívny, žalobkyňa otca pravidelne, niekoľkokrát do týždňa, navštevovala, trávila s ním víkendy, dovolenky, dokonca sa pripravovala na presťahovanie k nemu. Protiprávnym konaním žalovaného bolo citové puto medzi žalobkyňou a jej otcom násilne pretrhnuté. V dôsledku konania žalovaného došlo ku mimoriadne závažnému zásahu do rodinného života žalobkyne, ktorý už nikdy nebude taký, ako pred spáchaním skutku. Ujma žalobkyne je nereparovateľná a nikdy nebude vyvážaná inými pozitívnymi udalosťami v rodinnom živote. Žalobkyňa pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že s otcom mali nadštandardný vzťah, bol jej kamarátom, vo všetkom jej pomáhal, navštevoval s ňou lekárov, trávil s ňou víkendy, dovolenky. O uvedené pozitívne citové zážitky je, v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, navždy ochudobnená nielen žalobkyňa, ale aj jej prípadní potomkovia, ktorí nebudú môcť ďalej rozvíjať rodinné vzťahy s jej otcom. Popri citovej ujme mala smrť otca žalobkyne dopad aj v jej materiálnej sfére, nakoľko otec žalobkyňu finančne podporoval, pravidelne jej platil výživné, prispieval na úhradu školného, platil telefón, internet, kupoval darčeky, resp. finančne prispieval na sviatky. Prihliadajúc ku všetkým uvedeným skutočnostiam mal súd preukázanú dôvodnosť priznania náhrady nemajetkovej ujmy vo forme peňažnej satisfakcie. Zákonné ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka neurčuje konkrétnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výška náhrady závisí od úvahy súdu. Zákon však upravuje kritériá pre posúdenie výšky náhrady, ktorými sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých ku porušeniu práva došlo. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že závažnosť ujmy, spôsobenej žalobkyni, je mimoriadne vysoká, vzhľadom na to, že protiprávnym konaním žalovaného bola spôsobená smrť jej otca. Spôsobená ujma v citovej sfére žalobkyne a jej rodinnom živote je súčasne nereparovateľná. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného utrpela žalobkyňa stres, psychickú bolesť, pociťovala strach, smútok a citovú prázdnotu. Žalobkyni sa zo dňa na deň zmenil zásadným spôsobom bežný život, pribudli jej mnohé povinnosti, najmä v súvislosti so starostlivosťou o starú mamu (matku jej otca), ktorú do svojej smrti zabezpečoval jej otec. Žalobkyňa stratila aj hmotnú podporu, poskytovanú zo strany otca. V tejto súvislosti súd uvádza, že v spore nebolo preukázané, že by bezprostredným dôvodom ukončenia štúdia žalobkyne bola smrť jej otca, najmä v dôsledku straty finančnej podpory. Žalobkyňa bola už od 19. 6. 2013, t. j. ešte pred smrťou jej otca, evidovaná na príslušnom úrade práce v evidencii uchádzačov o zamestnanie, teda nemala status študenta. Podľa jej tvrdení, v čase smrti otca už mala ukončené bakalárske vzdelanie, opakovala skúšky na druhý krát, potom si však už prihlášku na magisterské štúdium nepodala, nakoľko bol december a už bolo neskoro. Žalobkyňa po otcovi zdedila rodinný dom, v ktorom aktuálne aj býva, v súvislosti s nadobudnutím ktorého jej tiež pribudli ďalšie povinnosti. Dedičstvo po otcovi pritom nemôže predstavovať “satisfakciu” k uvedeným povinnostiam, najmä v súvislosti so starostlivosťou o starú mamu, ako na to poukazoval právny zástupca žalovaného. Intenzita citovej ujmy žalobkyne nemôže byť znížená ani v dôsledku skutočnosti, že žalobkyňa s otcom nemali osobitné spoločné aktivity v zmysle spoločného podnikania, spoločných projektov, spoločných zamestnancov, ako na to poukazoval právny zástupca žalovaného. Uvedené skutočnosti by sa teoreticky mohli prejaviť (v prípade ich existencie) v majetkovej sfére žalobkyne, sú však bez vplyvu na posúdenie jej citovej ujmy. Pokiaľ právny zástupca žalovaného poukazoval na skutočnosť, že žalobkyňa po smrti otca nevyhľadala odbornú pomoc

(psychológa, psychiatra), nemožno z toho bez ďalšieho vyvodiť záver o intenzite citovej ujmy žalobkyne v dôsledku smrti jej otca. Každá osoba je individualita, s rozdielnymi fyzickými a psychickými danosťami a s rozdielnou schopnosťou vyrovnať sa s prežitou psychickou traumou. Skutočnosť, že žalobkyňa nevyhľadala po smrti otca odbornú pomoc, preto nemôže byť vyhodnotená v jej neprospech. Rovnako tak v neprospech žalobkyne (resp. v prospech žalovaného) nemohla byť hodnotená skutočnosť, že žalovanému, z dôvodu jeho plnoletosti v čase spáchania skutku, bol uložený vyšší trest ako pôvodne žalovaným 1) a 2), ktorí boli v čase spáchania skutku mladiství. Súd pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadol aj ku okolnostiam, za ktorých došlo ku porušeniu práva žalobkyne. Konanie žalovaného nepredstavovalo nedbanlivostné konanie, naopak, jednalo sa o úmyselné konanie, s vopred uváženou pohnútkou, navyše, vykonané v úmysle získať majetkový prospech. Spôsob spáchania skutku žalovaným a pôvodne žalovanými 1) a 2) bol mimoriadne brutálny, keďže otec žalobkyne bol pred smrťou vystavený intenzívnemu násiliu. Žalovaným tvrdená nemajetnosť bola taktiež bez vplyvu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy a jej výšku, nakoľko zákonné kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy, uvedené v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, nezahrňujú pomery osoby, ktorá porušenie osobnostného práva spôsobila. Je potrebné uviesť, že žalobkyni prislúchala voči žalovanému a pôvodne žalovaným 1) a 2) náhrada nemajetkovej ujmy ako jedno plnenie, nakoľko ich zodpovednosť za spôsobenú ujmu je solidárna. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 187/2013: „Solidárna zodpovednosť viacerých subjektov za spôsobenú ujmu je podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka pravidlom, delená zodpovednosť za spôsobenú ujmu je v zmysle § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka výnimkou z tohto všeobecného pravidla, a preto ju možno vysloviť len v odôvodnených prípadoch. ... Zmyslom solidárnej zodpovednosti viacerých zodpovedných subjektov za spôsobenú ujmu je prehĺbiť ich zodpovednosť a dôsledne zabezpečiť ochranu práv toho, komu bola ujma spôsobená; spoločná a nerozdielna zodpovednosť totiž znamená, že zodpovedné subjekty sú povinné zaplatiť celú náhradu ujmy spoločne s tým, že dotknutý subjekt je oprávnený požadovať jej zaplatenie od ktoréhokoľvek zodpovedného subjektu a dlh zaniká v rozsahu, v ktorom bol niektorým z nich splnený. Pokiaľ zo všeobecnej úpravy spoločnej zodpovednosti vyplýva, že ak nie je stanovené niečo iné, sú podiely spoločných dlžníkov rovnaké, špeciálne ustanovenie § 439 Občianskeho zákonníka zakladá medzi spoločne zodpovednými subjektmi pravidlo vzájomného vyporiadania sa podľa pomeru ich účasti na ujme. ...ak do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby neoprávnene zasiahne viacero osôb, možno na takýto prípad analogicky aplikovať § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka o solidárnej zodpovednosti. Nad rámec toho treba ale poznamenať, že na základe analógie je prípustná nielen aplikácia § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale (v odôvodnených prípadoch) tiež aplikácia § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“ Podľa právnej teórie (JUDr. Jaroslav Bičovský, JUDr. Milan Holub: Náhrada škody v občanském, obchodním, správním a pracovním právu, Linde Praha, a. s., 1995, str. 115-116): „ Pri uplatnení náhrady škody spôsobenej viacerými škodcami záleží na poškodenom, či bude požadovať náhradu len od jedného, od viacerých alebo od všetkých škodcov. Ak podá žalobu na všetkých škodcov, môže sa domáhať buď vyslovenia solidárnej náhrady škody alebo môže požadovať od každému škodcu na neho pripadajúci diel (delená zodpovednosť). ...je možné podať žalobu na náhradu škody len proti jednému z viacerých škodcov. Je možné domáhať sa celej náhrady škody s tvrdením, že je daná solidarita alebo je možné domáhať sa dielu na škodcu pripadajúceho, ak ide o delenú zodpovednosť. Ak ide o prípad solidárnej zodpovednosti a žalobca požaduje len diel na žalovaného pripadajúci a na svojom návrhu zotrvá, je možné mu prisúdiť len tento diel.“ V súlade s uvedenými skutočnosťami a právnymi názormi súd vyhodnotil, že žalobkyňa si uplatnila voči každému zo žalovaných naňho pripadajúci diel náhrady nemajetkovej ujmy, pričom žalovaný zodpovedá za nemajetkovú ujmu spoločne a nerozdielne s pôvodne žalovanými 1) a 2). Jedná sa teda o prípad solidárnej zodpovednosti. Solidárna zodpovednosť viacerých subjektov za spôsobenú ujmu je pravidlom v prípade plurality zodpovednostných subjektov, pričom v súdenej veci bola založená spolupáchateľstvom žalovaného a pôvodne žalovaných 1) a 2) na spáchaní trestného činu (ako spolupáchatelia boli žalovaný a pôvodne žalovaní 1) a 2) odsúdení rozsudkom v trestnom konaní). Prihliadajúc k uvedeným zákonným kritériám súd priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15000 eur, predstavujúcich podiel žalovaného na celkovej výške nemajetkovej ujmy. Za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval súd sumu 45000 eur ako plnenie od všetkých žalovaných, pričom podiely pôvodne žalovaných 1) a 2) na náhrade nemajetkovej ujmy vo výške 15000 eur od každého už boli žalobkyni uhradené. Súd nemal v spore preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali rozdielnosť výšky podielov žalovaného a pôvodne žalovaných 1) a 2) na spôsobenej nemajetkovej ujme, prihliadajúc ku spôsobu spáchania skutku, vyplývajúceho z rozsudku, ktorým boli uznaní vinnými v trestnom konaní z trestného činu spáchaného formou spolupáchateľstva.

19. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol, nakoľko mal za to, že výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy zodpovedá zákonným kritériám § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pričom je potrebné uviesť, že, vzhľadom na skutočnosť, že následky zásahu do práva žalobkyne na ochranu jej súkromia sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy nemôže nijakým spôsobom uvedené následky úplne odstrániť. Jej úlohou je len prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu.

20. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V súlade so zákonným ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd priznal žalobkyni voči žalovanému plnú náhradu trov konania. Podľa ustálenej judikatúry, v sporoch o ochranu osobnosti je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné skúmať, či strana sporu bola úspešná v predmete sporu, ktorý tvoril meritum žaloby, t. j. či právo na ochranu osobnosti bolo porušené. Keďže žalobkyňa bola v spore úspešná v časti porušenia jej práv na ochranu osobnosti, t. j. v merite žaloby, súd jej priznal plnú náhradu trov konania, hoci bola žaloba v časti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietnutá. V súlade s ustanovením § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Liptovský Mikuláš, v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.